

բնն յաւուրս փոխանորդութեան իւրոյ 'ի խնճոյս 'ի տուն ճարտարապետին 'ի Լանկայ, թէ 'ի լինել այնպիսի չահաւէտ Ուսումնարանի՝ խոստացեալ էր ինքնին անձամբ կալ պաշտպան նմին, և չխնայել բնաւ ոչ 'ի տուրս դրամոց և ոչ 'ի քրտունս աշխատութեան. ահա ասե՛ն, և հաս ժամանակ լինել այնմ, և նպաստաւորութեամբ ձերով կանգնել յոտին, եթէ կայ անչէջ 'ի սրտի քում բոց տենչանացն այնորիկ: Եւ զինի սուղ աւուրց սկիզբն արարին բանալ զհիմունս Ուսումնարանին յԻսկիւտար 'ի տեղին որ կոչէր վանք Երուսաղէմի ('ի 18 Սեպտեմբերի):

Ի սմին ժամանակի Յովհաննէս վարդապետ Զմիւռնացի՝ որ վարէր զպաշտօն Փոխանորդութեան Երուսաղէմի 'ի Կոստանդինուպօլիս, անկեալ էր ընդ պարտեօք աւելի քան զ100,000 դահեկանի, զորոյ զտոկոսն վճարէր ամ ըստ ամէ. զայն տեսեալ Կիրակոս Եպիսկոպոսի՝ աղաչէր զՊօղոս բառնալ զայն լուծ 'ի պարանոցէ նորին, զի վնաս մեծ էր այն Աթուոյն, զի զի՞նչ օգուտ այնքան հոգ և աշխատութիւն 'ի վճարումն պարտուց, մինչդեռ աստ ամ՝ արմատ ձգեալ աճէ և զօրանայ օր ըստ օրէ. և 'ի վերջոյ աղաչէ վճարել զպարտսն, թերեւս յետոյ բարեօք տնօրէնութիւն ինչ արասցեն Ամիրայք վասն կառավարութեան Փոխանորդարանին Երուսաղէմի:

Սուլթան Մահմուտ Արքայ՝ յորժամ ետ հրովարտակ Կաթօլիկ անուանեալ ժողովրդոց, գրեալ էր 'ի նմին Ասորւոց լինիլ հետեւակ Պապականաց. զայն լուեալ Կաթօլիկոսին Ասորւոց՝ որ նստէր 'ի Տիգրանակերտ, գրեաց զիր աղաչանաց բազմակնիք առ Տէրութիւնն և առաքեաց 'ի Կոստանդինուպօլիս առ Պատրիարքն Հայոց, յորում յայտ առնէր թէ ինքեանք լեալ են կրօնակից և հետեւող ազգին Հայոց 'ի վաղ ժամանակաց, որպէս յայտնի տեսանի 'ի հրովարտակ Պատրիարքաց Երուսաղէմի, բայց Կաթօլիկք գոլով հակառակ ինքեանց՝ ստութեամբ խարեալ են զԳիւռն և առեալ հրովարտակ, զինիլ նովաւ ընդդէմ Ասորւոց և որսալ զժողովուրդն 'ի հնազանդութիւն Հումայ եկեղեցւոյն, և այս այսպանելի ստութիւն յայտնի գոլով ամենեցուն՝ խնդրէր ջնջել զարձանագրութիւնս հրովարտակին այնմիկ՝ և չնորհել նոր հրաման ըստ առաջնոյն, և